

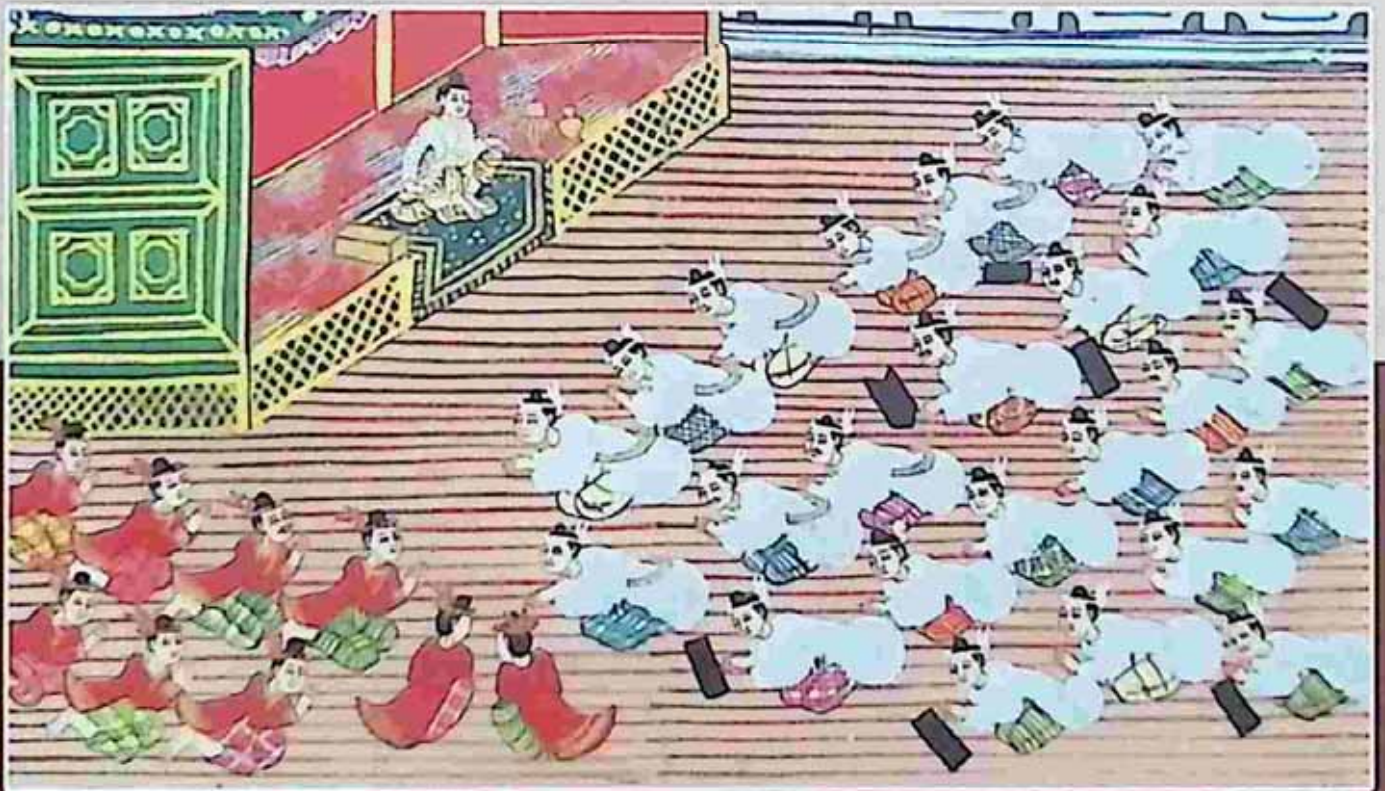
မင်းရဲရာဇာဘွဲ့ခံ ဦးဖျော်

သီကုံးသည့်

စဉ်ကူးမင်းနားတော်သွင်း

ခေါ်

ပလိပ်စား ချောင်း

“စဉ့်ကူးမင်း ဇချင်းသည် ပထမတန်းစား ဇချင်းကြီး ဖြစ်သည်။ ... ရာဇဝင်ချုပ်လည်း ဖြစ်၍ သတ်ပုံသတ်ညွှန်းကျမ်းလည်း ဖြစ်၏။ ဇာတိမာန်ကို တက်ကြွစေသည့် ဇချင်းလည်း ဖြစ်သည်။”

-ပါမောက္ခဦးဖေမောင်တင်၊ မြန်မာစာပေသမိုင်း (၂၀၁၃)။ စ.၂၀၀ - ၂၀၁။

“အချက်အလက်များကို အားပြုရေးဖွဲ့သော်လည်း ဂုဏ်၊ အလင်္ကာ၊ ရသမြောက်သော အဖွဲ့ကောင်းများကြောင့် စာပေအရာမြောက်သော ဇချင်းတစ်စောင်အဖြစ် အစဉ်အဆက် အလေးထားကြသည်။”

-မောင်ခင်မင် (နေဖြူ)၊ မြန်မာစာပေခရီး (၂၀၁၄)။ စ.၁၀၈။

“ဇချင်းသစ်များတွင် အဆင့်မြင့် အကောင်းဆုံးဟု ဆိုနိုင်သလို ဇချင်းဟောင်းတို့ထက်လည်း အဆင့်မနိမ့် ရင်ပေါင်တန်းလျက်သာ ရှိနေပါပြီတည်း။”

-ထွန်းရီ (ရှေးဟောင်းသုတေသီ)၊ ဇချင်းကဗျာလောကနှင့် ဇချင်းသစ်ညွှန်ပေါင်း (၂၀၀၇)။ စ-၇။

ပုံနှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ် - (၂၀၂၀) ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

(ဩဂုတ် ၂၀၂၀)

အုပ်ရေ [၈၀၀]

ထုတ်ဝေသူ

ဒေါ်ခင်အေးမြင့်၊ ရာပြည့်စာပေ [၀၀၆၆၀]

၂၀၆၊ ဗိုလ်တထောင်ဘုရားလမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ

ဦးလင်းဇာနည်၊ သီရိဂုဏ်ဝေ ပုံနှိပ်တိုက် [၀၁၄၃၇]

၃၂၊ ၅၃ လမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းဖလင်

Eagle

မျက်နှာဖုံး ဒီဇိုင်း

လင်းဇာနည်

တန်ဖိုး

၁၅၀၀ ကျပ်

သတိပေးပါသည်

ဤစာအုပ် ထုတ်လုပ်ဖွဲ့စည်းမှု ပုံစံသည် ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်၏ မူပိုင် ဖြစ်သည်။ စာအုပ်အညွှန်း၊ စာအုပ်ဝေဖန်ချက် ရေးခြင်းမှ လွဲ၍ ယခု ပုံစံအတိုင်း စာတစ်အုပ်လုံးကို ဖြစ်စေ၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ဖြစ်စေ အခြားသော မည်သည့် ပုံစံသို့မျှ ပြုပြင် ပြောင်းလဲ သုံးစွဲခွင့် မပြု။

နိဒါန်း

မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် မဇ္ဈိမဒေသမှ ခရီးဒေသစာရီ ကြွချီတော်မူ
 ခဲ့၍ မြန်မာနိုင်ငံ ရတနာပူရမြို့ကို ဗျာဒိတ်စကား ထားတော်မူသည်မှာ-
 မင်းဝံမြင့်မား၊ တောင်တော်ဖျားထက်၊ ဘုရားအလျှာ၊ နောင်လာဆက်ခံ၊
 စိုးစံပြည်ကြီးတည်လတ္တံ့၊ ထိုပြည်သည် ကမ္ဘာဦးက ပဒုမစန္ဒာပြည်-
 ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သူရိယာမင်းလက်ထက် ဧရာဝတီ-ဟူ၍
 လည်းကောင်း၊ ဝရုဏ္ဏမင်းလက်ထက် ပူရိန္ဒန္တ-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
 ကကုသန်ဘုရားလက်ထက် ရတနာပူရ သုနာပရန္တ-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
 ကောဏာဂုံဘုရားလက်ထက် ဥဿဘ-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဤကဲ့သို့
 အသီးအသီး ခေါ်ဝေါ်ပညတ်လိမ့်မည်ကို အတိတ်စကား ကြားတော်မူ
 ခဲ့ကြောင်း၊ ၎င်းပြည်သည် တစ်စီးရှင်လက်ထက်မှ အဝတွင်သော ရတနာ
 ပူရမြို့ကို အလောင်းဘုရားကြီး ပထမ ဥကင်မုဒ္ဒါဘိသိက် ဆင်တော်
 မူပြီးနောက် သားတော် ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားသည် သက္ကရာဇ် ၁၁၂၅-
 ခုနှစ်တွင် မင်းဖြစ်တော်မူ၍၊ ၎င်း ရတနာပူရမြို့ကို သက္ကရာဇ် ၁၁၂၇-
 ခု ဝါခေါင်လဆန်း ၃-ရက် အင်္ဂါနေ့၊ ည ၄-ချက်တီးကျော်အချိန်တွင်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ရွှေမြို့၊ ရေနန်း၊ တည်တော်မူကြောင်း၊ ၎င်းကဲ့သို့ တည်တော်မူပြီးလျှင် ရတနာသိင်္ဃီ ကုန်းဘောင်နေပြည်တော်က ထိုနှစ် နတ်တော်လဆန်း ၁၅-ရက် ကြာသပတေးနေ့ ကျောက်မြောင်းဆိပ်သို့ ဆင်းသက်တော် မူ၍ ရတနာပူရ အင်းဝရွှေမြို့တော်အရောက် စုန်ဆင်းတော်မူပြီးလျှင် ရွှေထီး၊ ရွှေနန်း သိမ်းမြန်းစိုးစံတော်မူကြောင်း၊ ၎င်းနောက် ၁၁၃၃-ခုနှစ် နယုန်လပြည့်ကျော် ၁၀-ရက် သောကြာနေ့ မကွေးမြို့က ဆင်ဖြူ ရတနာ ရောက်လာသည်ကို အစွဲပြု၍ “ဆင်ဖြူရှင်” နာမံခံတော်မူ ကြောင်း၊ ထိုဆင်ဖြူရှင်လက်ထက် ပုခန်းကြီးမြို့ ဖွားရာဇာတိရှိသော ဆရာကြီး ဦးဖျော်သည် သားတော် ငစဉ့်ကူးမင်းအထံတော်မှာ ဆရာ အဖြစ်ဖြင့် ထမ်းရွက်နေထိုင်စဉ် ငစဉ့်ကူးမင်းက “မင်္ဂလာမဏ္ဍိုင်” - ချီသော မင်းရဲဒိဗ္ဗ ဇေယျာသည် အလင်္ကာရသ ရှိပေသည်ဟု ချီးမွမ်းတော် မူလျှင် ၎င်းဆရာက ရေးသားနိုင်ကြောင်း ရှိခိုးသံတော်ဦးတင်ရာ၊ သား တော် ငစဉ့်ကူးမြို့စား မင်းသားက တောင်းပန်၍ “မင်္ဂလာချက်တွေ” - အစချီသော ရွှေနားတော်သွင်းဇေယျာကို မင်းဆက်၊ အိမ်နိမ့်၊ နန်းစံနှင့် တကွ ရေးသားဆက်သွင်းရာ၊ သဘောတော် အလွန်နှစ်သက်၍ “မင်းရဲ ရာဇာ” ဘွဲ့နှင့် ပလိပ်ရွာကိုလည်း အစားသနားတော်မူကြောင်း၊ ၎င်း ရွှေနားတော်သွင်း ပလိပ်စားဇေယျာကို မင်းအဆက်ဆက် ပေရွက်၊ ပုရပိုက် များတွင် အကွရာမချွတ် ကူးရွတ်ကျက်မှတ်၍ လာသည်အတိုင်း ယခင် အင်္ဂလိပ် အစိုးရမင်းတို့လက်ထက် ပညာရေးဌာနဆိုင်ရာ အစိုးရတို့သည် အရပ်ရပ် စာသင်ကျောင်းများတွင် အဋ္ဌမတန်း၌ ကျောင်းသားသူငယ် တို့ သင်ကြားလေ့ကျက်ရန် စီမံပြဋ္ဌာန်းခဲ့သောကြောင့် သုတေသန သုတ ဗုဒ္ဓိ သိမြင်ကောင်းချီး ငြမ်းကြီးလက်သုံး နှလုံးသွင်းလိုသော အမျိုး ကောင်းသားတို့ သင်ကြား နှုတ်တက် လေ့ကျက် ကြည့်ရှုခဲ့ကြပေသည်။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ယခုအခါ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ပလိပ်စားဧချင်း
သည် တိမ်မြုပ်ပျောက်ကွယ်လျက်ရှိနေသဖြင့် ဗဟုသုတလိုလားသော
အမျိုးသားတို့အတွက် ဒုတိယအကြိမ် ကျွန်ုပ်တို့ ဟံသာဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်
မှ ထပ်မံ ပုံနှိပ်လုပ်ဆောင်အပ်ပါသတည်း။

ဟံသာဝတီ
၁၂-၁-၆၁

ဦးဖျော်အတ္ထုပ္ပတ္တိ

ဤစဉ်ကူးမင်း နားတော်သွင်းခေါ် ပလိပ်စားဇချင်းကို သီကုံးရေးသားခဲ့သူကား အဘပုဏ္ဏားမျိုး၊ အမိမြန်မာဖြစ်၍ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၁၀၀-ပြည့်နှစ်တွင် ပုခန်းကြီးမြို့၌ ဖွားမြင်သော ငယ်မည် ဦးဖျော်ပင် ဖြစ်ကာ၊ ပုခန်းကြီးမြို့ ပဲခင်းကျောင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တူအရင်းလည်း ဖြစ်သဖြင့် အရွယ်ရောက်လျှင် သင်ရိုးစာပေများကိုသာမက နက္ခတ်၊ ဗေဒင်၊ ရာဇဝင် စသည်တို့ကိုလည်း သင်ကြားတတ်မြောက် တစ်ဖက်ကမ်းရောက်လေသည်။

ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၁၂၅-ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီးသည် ခမည်းတော် အလောင်းမင်းတရားကြီးနှင့် နောင်တော်ကြီးမင်းတို့၏ အရိုက်အရာ ရွှေထီးရွှေနန်းကို သိမ်းမြန်းဆက်ခံတော်မူ၍ “သီရိပဝရ သုဓမ္မ မဟာရာဇာဇနိန္ဒာဓိပတိ” ဟူသော တံဆိပ်နာမံကိုခံကာ သက္ကရာဇ် ၁၁၂၇-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း ၃-ရက် အင်္ဂါနေ့ ၄-ချက်တီးကျော်အချိန်တွင် ရတနာပူရ အဝနေပြည်တော်၏ မြို့တော်၊ ရွှေနန်းတော်တို့ကို တတိယမြောက် တည်တော်မူရာ၊ အလုံးစုံ

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ပြီးပြေသဖြင့် ထိုနှစ် နတ်တော်လဆန်း ၁၅-ရက် ကြာသပတေးနေ့တွင် ရတနာသိင်္ဃီ ကုန်းဘောင်နေပြည်တော်မှ ကျောက်မြောင်းဆိပ်သို့ ဆင်းသက်တော်မူကာ၊ ရတနာပူရ အဝရွှေမြို့တော်သို့ ရေကြောင်း စုန်တော်မူ၍ ရောက်တော်မူလျှင် ရွှေနန်းသိမ်း မင်္ဂလာသဘင် ဆင်ယင်တော်မူလေသည်။

သို့သိမ်းတော်မူပြီး သက္ကရာဇ် ၁၁၃၃-ခု နယုန်လပြည့်ကျော် ၁၀-ရက် သောကြာနေ့သို့ ရောက်သောအခါ မကွေးမြို့မှ ဆင်ဖြူတော် ရတနာ အဆက်အသ ရောက်သည်ကို “ဆဒ္ဒန်ပြောင်ကျော်” ဟူသော ဘွဲ့ကိုထပ်ကာ ခံယူတော်မူ၍ “ဆင်ဖြူရှင်” ဘွဲ့ကို ခံယူတော်မူလေသည်။

(က) ပလိပ်စား

ထိုဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားလက်ထက်တော်တွင် သားတော်ဖြစ်သော ငစဉ့်ကူးမင်းသားထံ၌ ဦးဖျော်မှာ ဆရာအဖြစ်နှင့် အမှုတော်ကို ထမ်းရွက်လေရာ၊ တစ်ခါသော် ငစဉ့်ကူးမင်းသားက ရှင်သံခို သီကုံးခဲ့သည့် “မင်္ဂလာမဏ္ဍိုင်” -ချီ မင်းရဲဒိဗ္ဗ ဧချင်းသည် အလင်္ကာဂုဏ်၊ ရသတို့နှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် လွန်စွာမှ ကောင်းကြောင်း ချီးကျူးလေရာ၊ ဆရာကြီးကလည်း ထိုကဲ့သို့ပင် ရေးသားနိုင်ကြောင်း လျှောက်ထားသဖြင့် ရေးသားရန် ငစဉ့်ကူးမင်းသားက တောင်းပန်သောကြောင့် “မင်္ဂလာချက်ဗွေ” ချီ ပုဒ်ရေပေါင်း ၇၀-ရှိသော ဤရွှေနားတော်သွင်းဧချင်းကို ရေးသားဆက်သွင်းလေရာ၊ ဆင်ဖြူရှင်မင်းတရားကြီး သဘောတော်ကျလှသောကြောင့် “မင်းရဲရာဇာ” ဘွဲ့နှင့် (နားတောင်းမရှိသော စောမွန်လှအား နားတောင်းအလို့ငှာ ပေရွက်ကို လိပ်၍ ပေလိပ်နားတောင်း

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ဆက်သရာ ဖြစ်သောကြောင့် မူလက ပေလိပ်ရွာ၊ နောက်မှ ပေလိပ်ရွာ ဟု ခေါ်သော) ပေလိပ်ရွာကို စားစေရ၍ ငစဉ်ကူးမင်းသား မင်းဖြစ်သော အခါ၌လည်း ထိုဘွဲ့ဖြင့်သာ ပေလိပ်ရွာကို ဆက်၍စားရလေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုခေတ်ကို ပေလိပ်စားခေတ်ဟူ၍ နောက်မှ ခေါ်တွင်လေသည်။

ထို့နောက် အမရပူရ ပထမ မြို့တည် နန်းတည် ဖြစ်တော်မူသော အောင်မြေလောကစေတီတော် ဒါယကာ ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး လက်ထက်၌ကား ဟူးရားညိုဘွဲ့ဖြစ်သော “သီရိပဏ္ဍိတ်” ဘွဲ့ကို ခံယူရရှိကာ ကျောက်ရင်းမြို့၊ တောင်သာမြို့တို့ကိုလည်း စားရလေသည်။

ထို့နောက် သက္ကရာဇ် ၁၁၈၁-ခုနှစ်တွင် ဘိုးတော်မင်းတရားကြီး၏ အရိုက်အရာကို ဆက်ခံ စိုးစံတော်မူသော စတုတ္ထ ရတနာပူရ မြို့တည် နန်းတည် စစ်ကိုင်းမင်းလက်ထက်တွင် အသက် ၈၀-ကျော်မှာ အနိစ္စ ရောက်လေသည်။

(ခ) ရေးခဲ့သောစာများ

ထိုသို့ အမှုတော်များကို ထမ်းရွက်နေစဉ် ဤ ရွှေနားတော်သွင်း ချင်းအပြင်- (၁) မြို့ဟဒိလင်္ကာ၊ (၂) သက္ကရာဇ်မြို့ပုံလင်္ကာတို့ကို လည်း ရေးသားခဲ့ပေသေး၏။ (အချို့ကမူ ပုဒ်ရေ ၃၀၉-ရှိ “ရာဇဝံသ တေးကဗျာ” ကိုလည်း ဦးဖျော်ပင် ရေးသားခဲ့သည်ဟု အဆိုရှိ၏။ သို့ရှိသော်လည်း အချို့နေရာများတွင် ပေလိပ်စားခေတ်ပြ သက္ကရာဇ်များ နှင့် မညီသဖြင့် ၎င်းကို ကျွန်ုပ်တို့ ဥပေက္ခာပြုလိုက်ရပေသည်။ ဦးဖျော်၏ ဖွားသက္ကရာဇ်ကိုလည်း ပေမူအချို့၌ ၁၀၀၀-ပြည့်ဖွားဟု မှားယွင်းလျက် ရှိသည်ကို မူကောင်းတို့ဖြင့် ယုတ္တိကိုပါ ဆင်ခြင်၍ ၁၁၀၀-ပြည့်ဖွားဟု ဖော်ပြရပါသည်။ ဦးဖျော်မှာ စစ်ကိုင်းမင်း ဘကြီးတော်

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

လက်ထက်တွင် အနိစ္စ ရောက်သဖြင့် စစ်ကိုင်းမင်း ဘကြီးတော်သည် သက္ကရာဇ် ၁၁၈၁-ခုနှစ်တွင် နန်းတက်ရာ၊ ထိုသက္ကရာဇ် ၁၁၈၁-ခုနှစ်မှာပင် ဦးဖျော် အနိစ္စရောက်သည်ဟုဆိုဦး၊ ဖွားသက္ကရာဇ်မူမှာ ၁၀၀၀-ပြည့်ကို နုတ်က အသက် ၁၈၁-နှစ် ဖြစ်နေသောကြောင့် သဘာဝ ယုတ္တိမရှိချေ။ စင်စစ်အားဖြင့် ရာနေရာဖြစ်သော ၁-ဂဏန်း နေရာမှာ ပေရေးသမားတို့ သုညဖြစ်သွားဟန်တူသည်။ ထို့ကြောင့် ဖွားသက္ကရာဇ်မှာ ၁၁၀၀-သာ ဖြစ်ရပေမည်။ သို့မှသာ စစ်ကိုင်းမင်း နန်းတက်သက္ကရာဇ် ၁၁၈၁-ကိုတည်၍ ဖွားသက္ကရာဇ်အမှန် ၁၁၀၀-နုတ်က အသက် ၈၁-နှစ်ကို ရသဖြင့် သဘာဝယုတ္တိရှိလေသည်။)

(ဂ) နားတော်သွင်းဇျင်း

ဦးဖျော်သည် ဤနားတော်သွင်းဇျင်း တစ်စောင်တည်းနှင့်ပင် စာဆိုလောကတွင် ထင်ပေါ်ကျော်စောခဲ့လေသည်။ ကျော်စောခြင်းမှာ မူလက ငစဉ်ကူးမင်းသားအား ဆက်သွင်းသော နားတော်သွင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း ဘုရင်မင်းမြတ်ကိုယ်တိုင်က သဘောတော်ကျလှသဖြင့် ပလိပ်ရွာကို ဆုအဖြစ်ပေး၍ စားစေရသောကြောင့်ပေတည်း။

(ဃ) တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်

ဤငစဉ်ကူးမင်း နားတော်သွင်းခေါ် ပလိပ်စားဇျင်းသည်ကား- ပညာရှိ ကဝိတစ်ဆူ ပြုမူလိုသူတို့အဖို့ တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်အောင် ရှိချေ၏။ ဤဇျင်းကို ယခုအကြိမ်၌ တည်းဖြတ်သူပင်လျှင် အသက်အရွယ် ငယ်စဉ်ကစ၍ နှုတ်တက်အရကျက်မှတ်၍ ပညာရှိတို့ထံမှ လေ့လာ၍လာခဲ့ရာ၊ ယနေ့အထိပင် အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့်တကွ အရအမိ ရှိပါသေးသည်။

ဆရာကြီးဦးဖျော်သည် ထိုရွှေနားတော်သွင်းဇျင်းကို သီကုံး

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

ရေးသားရာ၌ အခြားစာတို့ကဲ့သို့ အချစ်အကြောင်း၊ ရာသီဘွဲ့၊ ဘုန်းတော်ဘွဲ့၊ ကောင်းကင်နက္ခတ်တာရာ၊ ရှုမျှော်ခင်း၊ ဆွေတော်စဉ် စသည်တို့ကိုသာ အခြေခံထား၍ သီကုံးသကဲ့သို့ သီကုံးရေးသားသည် မဟုတ်သေးဘဲ။ သညာ၊ နိမိတ်၊ ကတ္တား၊ ပရိမာဏ၊ ပယောဇဉ်ဟု ဆိုအပ်သော ကျမ်းပြုခြင်း အင်္ဂါလက္ခဏာနှင့် ညီညွတ်ခြင်း၊ ဧချင်းရေးနည်း စနစ်အရဖြင့် နည်းမှန်စွာ သီကုံးရေးသားခြင်း၊ လောကတည်ဟန်ပျက်ဟန်တို့ကို လည်းကောင်း၊ နေလနက္ခတ်တာရာတို့ ဖြစ်ထွန်းပုံကို လည်းကောင်း၊ ပွင့်တော်မူပြီးသော ဘုရားရှင်တို့နှင့် ကပ်ဦးအစ မဟာသမ္မတမင်းမှအစ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားအထိ ဆွေတော်စဉ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ ပထမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ သင်္ဂါယနာတင်ပုံတို့ကို ကျမ်းဂန်နှင့် တပြေးတည်းညီစေရုံသာမက မဟာဝင်ကျမ်းလာ မင်းဆက်တို့ကိုလည်း နန်းတက်နှစ်တို့ဖြင့် ပြသသီကုံးထားသည့်ပြင် “ သုနာပရန်တမ္ပဒီပ ” ဟု ဆိုအပ်သော မြန်မာပြည်တွင် စိုးစံကြသည့် မင်းဆက်တို့ကိုလည်း ခုနှစ်သက္ကရာဇ်နန်းစံတို့ကို ဆွေတော်စဉ်တို့နှင့် အလင်္ကာဂုဏ်၊ ရသမြောက်အောင် ဖော်ပြထားသဖြင့်လည်း ထိုဧချင်းမှာ တန်ဖိုးမမြတ်နိုင်ချေ။

ထို့ပြင် အသံတူအကြောင်းကွဲ-ဟု ဆိုအပ်သော ခွဲထားစပ်ထုံးများကို ကြိုးကြား-ကြိုးကြား ထည့်သွင်းစပ်ဆိုထားသဖြင့် အက္ခရာပင့်ရစ်တို့ကို နားလည်စေခြင်း၊ စပ်ထုံးမှန်-ကာရန်မှန်တို့ဖြင့်သာ စပ်ဆိုသီကုံးထားသဖြင့်လည်း သတ်ပုံသတ်ညွှန်းအရာတို့၌ လိမ္မာစေခြင်း၊ ဝေါဟာရစကားပရိယာယ်တို့၌ ကြွယ်ဝခြင်းတို့အပြင် ဘုန်းတော်ဘွဲ့ကို ဆိုရာတို့၌လည်း နည်းအမျိုးမျိုး၊ ဥဒါဟရဏ်အမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ပြဆိုခြင်း၊ သင်္ခါရဓမ္မတို့ကို သံဝေဂရယူလောက်အောင် သီကုံးရေးသားခြင်းတို့ကြောင့်လည်း တန်ဖိုးမမြတ်နိုင်လောက်အောင် ကောင်းမွန်ပါပေ၏။

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

(င) လေ့လာကြ၏

ထို့ကြောင့်လည်း ဤငစဉ်ကူးမင်းနားတော်သွင်းခေါ် ပလိပ်စား ဧချင်းကို ကုန်းဘောင်ခေတ် နောက်ပိုင်း၌ မင်းခစားပြုလုပ်လိုကြသော သူအပေါင်းတို့နှင့် လွတ်တော်၊ ရုံးတော်တို့တွင် စာရေး၊ စာချိပြုလုပ် လိုကြသောသူအပေါင်းတို့မှာ (၁) အသျှင်မဟာရဋ္ဌသာရ သီကုံးခဲ့သော “စတုဓမ္မသာရ-ခေါ် ကိုးခန်းပျို့” ၊ ဝါ၊ ဟတ္ထိပါလပျို့နှင့် (၂) ဤ ငစဉ်ကူးမင်းနားတော်သွင်း-ခေါ် “ပလိပ်စားဧချင်း” တို့ကို သဘော အဓိပ္ပာယ်တို့နှင့်တကွ အရကျက်ကာ စာရေးစာမေးပွဲ ပြုလုပ်ကျင်းပ ဖြေဆိုရလေသည်။

မှာထားချက်။ ။ ဤဧချင်းမှာ ငစဉ်ကူးမင်းနားတော်သွင်း ဖြစ်၍ ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပလိပ်စားဧချင်း-ဟူ၍လည်း ခေါ်လေ သည်။ ။ ထိုနှင့်အလားတူ ဟံသာဝတီရောက် မင်းတရား အိမ်ရှေ့ မင်းဖြစ်စဉ် ငစဉ်ကူးမြို့ကို စားရသောအခါက ကန့်ကူလက်လှဲ့ ဆရာဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ရှင်မဟာဗုဒ္ဓကံရ-သီကုံး ဆက်သွင်းခဲ့သည့် စဉ်ကူးမင်းဧချင်းနှင့် သီရိဝေသုကျော်-သီကုံးခဲ့သည့် စဉ်ကူးမင်း နားတော်သွင်း ဧချင်းများလည်း ရှိသေးကြောင်း အထူးမှတ်သားရ မည် ဖြစ်ပေသည်။ ။ ဤဧချင်းကို တည်းဖြတ်ရာ၌ မန္တလေးမြို့ နန်းတွင်းရိုက်မှုနှင့် ကင်းဝန်မင်းကြီး၏ လက်ကိုင်ပေမှုတို့ကို အခြေခံ ပြုပါသည်။

တည်းဖြတ်သူ
ဟံသာဝတီ ဦးဘရင်
၁၃၂၂-ခု၊ ပြာသိုလဆန်း ၁၄-ရက်။

ပလိပ်စားချင်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁။ မင်္ဂလာချက်တွေ၊ လေးရောင်တွေကို၊ ရစ်ခွေလကျာ၊
တုံ့ကာမြောက်တောင်၊ တထောင်နိမ့်မြင့်၊ ဆယ့်နှစ်ဆင့်ဝယ်၊ အသင့်
စဉ်စီ၊ စက်ဝန်းချိုလျက်၊ တလီနှစ်ခန်း၊ သုံးမည်ကျွန်းကို၊ ပယ်တွန်း
မိုက်မှောက်၊ ခြည်တထောင်ဖြင့်၊ ပြောင်ပြောင်လင်းထိန်၊ စက်ရိပ်
သို့၊ မျက်လှူနှုနီ၊ ရောင်ညီလျှော်၊ ထွန်းလင်းဖြာသည်၊ တောင်ညာ
မြင့်၊ ကျွန်းဇေမ္မုထက်၊ ပစ္စုမိုးဖြန့်၊ တန်ခိုးကွန်သား၊ ဆဒ္ဒန်သခင်၊
မှန်နန်းရှင်ဟု၊ သောင်းခွင်နွဲ့မွေ၊ ညာကြေလွှဲပတ်၊ ကျွန်းလုံးနတ်
၏၊ သည်းပွတ်တော်ကြီး၊ ပွင့်နိုးရင့်ငုံ၊ လုံးစုံမချို့၊ ဘုန်းရောင်ပျို့
သည်၊ တို့ကျေးဇူးရှင်၊ စည်ပင်လန်းလူ၊ မြန်းမည့်သူကို၊ ထုံးယူ
မှတ်စေ၊ ကျမ်းဂန်ဖွေ၍၊ ရွှေနားတော်ကျူး၊ ပုံပျူးချိုသာ၊ လျှောက်
ဝံ့ပါသည်။ ၊ မင်္ဂလာတည့်မနှေး-ပြီးလွယ်ရေး။

ဓာပြည့်စာအုပ်တိုက်

၂။ ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင်၊ နှစ်ပြန်ဆောင်သား၊ ကျောက်
 တောင်လည်စက်၊ တိုက်အနက်ဝယ်၊ ခွန်ထွက်သိမ်းကျုံး၊ ထွတ်မင်း
 ဆုံးနှင့်၊ ပတ်ကုံးဝိသယာ၊ အာဏာဇာတိ၊ ခေတ်အချိတွင်၊ မရှိ
 နှိုင်းအင်၊ မဂ်ဉာဏ်ရှင်တို့၊ ထွန်းထင်တေဇာ၊ ဖြစ်ပွင့်ခါဝယ်၊ ရတနာ
 ခုနစ်၊ နတ်ဖြစ်ရိပ်ငြိမ်၊ စည်းစိမ်နေကျ၊ ထွန်းလှာရသို့၊ တူလှမယွင်း၊
 တို့ထိပ်နင်းမှု၊ လေးစင်းပင်လယ်၊ နက်ကျယ်ဝှန်းလည်၊ ကျွန်းတည်
 တည်ကို၊ လှည့်မည်စကြာ၊ မှန်လှစွာ၍၊ ဤစာရန်ကင်း၊ နားတော်
 သွင်းလျှင်၊ နန်းခင်းရည်ရော်၊ ဘုန်းကြောင့်ပေါ်ရှင့်၊ ရိန်စော်ကြက်
 သရေ၊ တက်နေနှုန်းစံ၊ ဘုန်းရောင်လျှံသည်၊ အသမ္ဘိန္ဒ၊ ခတ္တိယဖြစ်၊
 နွယ်တော်စစ်တို့၊ ဆယ့်နှစ်သို့ကူး၊ ဆယ်ကကျူး၍၊ ငါးဦးမာရ်နိုင်၊
 မြတ်ဆုံးတိုင်လည်း၊ ပည်းလှိုင်များကြွယ်၊ မိုးပြင်ကြယ်သို့၊ မြတ်
 နွယ်စဉ်ကာ၊ မဆုံးရာသည်၊ ၊ နောင်လာတည့်ဆက်ရေး-များ
 လှသေး။

၃။ မြတ်နွယ်စဉ်လာ၊ လျှောက်မည်ရာကား၊ ကြမ္မာဘုန်း
 သန်၊ ရှေးကျိုးဘန်၍၊ ချိန်တန်သင့်မှု၊ ပွင့်မည့်သူကို၊ နည်းယူ
 ကျမ်းလာ၊ ထုံးစံရှာသော်၊ မြင့်ကြာရှေ့စပ်၊ အာဒိကပ်ထက်၊ လုံးရပ်
 ကိုယ်ပြင်၊ ဘုန်းအင်ပညာ၊ လွန်ကဲစွာသည်၊ မဟာသမတ်၊ စက္ကဝတ်
 တို့၊ နွယ်မြတ်ဝင်ချည်း၊ အမှန်တည်းရှင့်၊ ကျော်သည်းအံ့လောက်၊
 ဘိုးရွှေမှောက်လည်း၊ ဆယ့်ခြောက်သင်္ချေ၊ တွက်ရေခေါ်ညီ၊ ဓရဏီ
 ထက်၊ ပည်းသိမြားမြောင်၊ နောက်နှစ်ထောင်တွင်၊ မြတ်ခေါင်ပွင့်ဦး၊
 သုံးလူမှူးငယ်၊ ဆုထူးခံရ၊ ထိုကစ၍၊ များလှတွက်ကိန်း၊ သုံးသိန်း
 ငါးသောင်း၊ ကိုးထောင့်နှစ်ကျိပ်၊ ရှစ်မာရ်နှိပ်တို့၊ တံဆိပ်ထပ်ဆင့်၊

ဗျာဒိတ်ပွင့်၍၊ ရင့်အများတွင်၊ တပါးဝင်သား၊ ဘိုးရှင်လောင်းကျော်၊
မြတ်နွယ်တော်ကို၊ အာပေါ်ပျက်ပြုန်း၊ အစဆုံးက၊ ပန်းကုံးသော
သွင်၊ ဦးရှိတင်အံ့၊ မျက်ရှင်ပြောင်ပြီ၊ ဇောတခဲသို့၊ ချီးဝဲများပုံ၊
နန်းပွင့်ငုံသည်။ ၊ စေ့စုံတည့်ဆေးလေး-နာစိစွေး။

၄။ ခေတ်ဝိသယ၊ အနန္တတွင်၊ ရေဆကုဋေ၊ တသိန်းနေတို့၊
မီးရေလေမှတ်၊ သံဝဋ်သုံးဖြာ၊ ပျက်ခါညီမျှ၊ ဖြစ်ကြတူပြိုင်၊ ရံဆိုင်
သီးသီး၊ လွန်ပြီးပွားဆဲ၊ ထွန်းမြဲနှောင်လာ၊ တိုက်များစွာကို၊ ထွတ်ချာ
ဆုံးမဲ့၊ ဉာဏ်ဖြင့်ချဲ့လည်း၊ ပြီးပြီလေးအင်၊ ကပ်သာဖြင့်ခဲ့၊ ကုန်စင်
ရေမီး၊ ပျက်ပြီးပွားစည်၊ တိုက်ထူးလည်တင်၊ ရှေးတည်နှောင်းပျက်၊
အောင်မြေချက်ဝယ်၊ မြရွက်ပခုံ၊ ရှစ်စုံငါးပွင့်၊ ဆင့်ရရင့်ကြောင့်၊
ဘုံမြင့်မိုးသူ၊ နိမိတ်ယူ၍၊ ငါးဆူပွင့်ရာ၊ မည်သာဘဒ္ဒ၊ သမိုက်ကြ
ရှင့်၊ မဆွထိုခါ၊ မိုးရပ်ချာမှ၊ ဗြဟ္မာသက်ကျွန်း၊ ကိုယ်ထင်ထွန်း
က၊ ရေဝန်းပေါ်ထက်၊ ချိုမြက်ရသာ၊ စားငှာချင်စိတ်၊ ရောင်ဖိတ်
မကွန်၊ လူပေါင်းလန့်သော်၊ မှောင်ဟန့်လှစ်တွန်း၊ နေဝန်းထွက်ပေါ်၊
လော်ကဓာတ်လုံး၊ ပေါင်းရုံးတူပင်၊ နှံ့မျှမြင်၍၊ ပျံရွှင်မြေဆီ၊ စိတ်
ညီယူစား၊ ကျင့်ဖောက်ပြားက၊ ကွယ်ငြားမြေလွှာ၊ ထို့နောက်လာ
သည်။ ၊ ပဒါတည့်နွယ်မွေး-ဆန်သလေး။

၅။ မြတ်လေးငုံဟန်၊ သလေးဆန်ကို၊ ဖန်ဖန်ယူစား၊ ကျင့်
ဖောက်ပြားက၊ ယောကျားမိန်းမ၊ ဖြစ်ကြရမက်၊ နွဲ့ရှက်အိမ်ယာ၊
အစာသိုမှီး၊ မသီးဆန်လုံး၊ ခွဲဖုံးရောက်နေ၊ ယူလေရာမဲ့၊ ကုန်လတ်
ခဲ့က၊ တွတ်ဖွဲ့ဝေဘန်၊ ပေးတုံပြန်လည်း၊ မမှန်ခိုးစား၊ မုသားကွယ်
ဖြုတ်၊ ရိုက်ပုတ်ထောင်းထု၊ ဖြစ်လှာမှုကြောင့်၊ တစုစည်းရုံး၊ နှလုံး

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

မဖြူ၊ ကပ်ဦးသူတို့၊ စိတ်တူဝမ်းမျှ၊ ကြံကုန်ကြ၏၊ ကာလခုလျှင်၊
 လူသွမ်းဖြင့်စွ၊ တို့တွင်စိုးရ၊ မင်းရှိမှဟု၊ တေတေတက်တုန်း၊ အာဏာ
 ဘုန်းဖြင့်၊ မှန်းသော်မတုံ၊ ကြားတိုင်းရွံ့သား၊ ပျိုဖွံ့သက်ရွယ်၊ နေ
 နတ်နွယ်ကို၊ ဆယ်ဘို့တဘို့၊ နှစ်လို့သာကြည်၊ ပေးဆက်မည်ဟု၊
 မြောက်ရည်ဘိသိက်၊ အောင်နိမိတ်ဖြင့်၊ ကျော်ထိတ်သပြေ၊ မင်းမူ
 စေ၍၊ ညွန့်ဝေနာမံ၊ သုံးမည်ခံသည်၊ နက်စံညီလှ၊ သမ္မတဟု၊ ပထမ
 မင်းထီး၊ တည်ထောင်ပြီးသော်၊ နွယ်သီးမပြား၊ မြေးသားမြစ်ညွန့်၊
 ပွားပြန်ပြည့်လှိုင်၊ ခရိုင်မြို့ပေါင်း၊ ခြောက်သောင်းသုံးထောင်၊ တုတ်
 ခွန်ဆောင်သည်။ ၊ ထို့နောင်တည့်ရှည်ဝေး-ရမက်မြေး။

၆။ မြေးတုံရမက်၊ ဆယ့်နှစ်ဆက်၌၊ မိုက်မျက်တဏှာ၊ သုံး
 ဖြာဒုစရိုက်၊ ကြိုက်လတ်သော့လျောက်၊ ကပ်လျင်ရောက်က၊ ရွာ
 မြောက်လေးထွေ၊ အာဝဋ်ရေဖြင့်၊ ကုန်စေမျောလွင့်၊ စဉ်သင့်ကြိုင်
 စွာ၊ ပန်းနံ့သာတည့်၊ ရတနာမိုး၊ သွန်းကာဖြိုးသော်၊ တောတိုးတောင်
 ခြေ၊ ရှောင်လွဲနေသည်၊ မြတ်ဆွေနွယ်ပေါင်း၊ ကျန်လူဟောင်းတို့၊
 ပုန်းအောင်းရာမှ၊ ထွက်တည့်ကြ၍၊ သီလမြဲလျက်၊ သင်္ချေသက်
 တိုင်၊ ပွားတက်စည်ဘိ၊ မင်းမရှိတည့်၊ ထို့ပြီးမယုတ်၊ အာယုဆုတ်
 တွင်၊ သမုတ်နေကြ၊ သုံးမည်ရသား၊ ဒုတိယမင်းဆုံး၊ ဇေယျလုံးကို၊
 သိမ်းကျုံးကာသာ၊ ဆက်နွယ်ဖြာမှ၊ ဆုတ်ကာပွားမြောက်၊ ထွန်း
 တောက်သုံးကြိမ်၊ ရန်လုံးနှိမ်၍၊ မတိမ်မမြုပ်၊ ဆက်ကာအုပ်ပြီး၊
 ပတ်ချုပ်တိုင်းကား၊ ထိုနှစ်ပါးတွင်၊ ရှေ့လားနှင်နှင်၊ ပွားစည်ပင်
 ရှင့်၊ နောက်လျှင်မပျက်၊ လူတို့သက်မှု၊ ဆုတ်တက်တုံပြန်၊ လေးတန်
 ငါးမည်၊ ခြောက်တည်မင်းထူး၊ စိုးကွပ်မှူးလျက်၊ ရှေးဦးကဲ့သို့၊

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်

တိုင်းမြို့ထီးဆောင်း၊ ပွားပြန်ရှောင်းသည်။ ၊ ရှစ်သောင်းတည့်
ထောင်လေး-ဆက်ရှည်ဝေး။

၇။ ခြောက်ဆူမင်းမြတ်၊ လွန်ပြီးလတ်သော်၊ နေနတ်နွယ်
စစ်၊ ထွန်းခုနစ်မှ၊ မြတ်ရှစ်နေန်၊ အသမ္ဘိန်တွင်၊ များဟိန္ဒဂု၊ ငြိမ်းရာစု
သည်၊ ကကုသန္ဓ၊ သုံးလူဘလျှင်၊ စိမ်းမြလဲ့ညို၊ ကုက္ကိုပင်ရိပ်၊
ပလ္လင်ထိပ်ထက်၊ မာရ်နှိပ်ဆုံးရပ်၊ ရွှေပြည်ခပ်ရှင့်၊ ရှက်စပ်ထိုက၊
နဝမဋ္ဌ၊ သမ္မတဘုန်းကြွယ်၊ မပြတ်နွယ်ရှင့်၊ ခြောက်သွယ်ရောင်စုံ၊
ကောဏာဂုံဟု၊ သုံးဘုံသူပန်း၊ ရေသဖန်းဝယ်၊ လေးခန်းသစ္စာ၊
သိပြီးခါသော်၊ ရှည်ကြာထိုနောက်၊ ပွင့်ချိန်ရောက်က၊ ဆယ်မြောက်
မင်းကျော်၊ ဖြစ်ထွန်းပေါ်၍ မျိုးတော်မပြား၊ ဆက်ကာပွားလျက်၊
သုံးပါးအခေါင်၊ မြပညောင်တွင်၊ မာရ်အောင်ဇိန၊ ကဿပမှ၊ နှစ်-
လ-များပုံ၊ ဆုတ်တုံတက်လျှော၊ စဉ်သဘောဖြင့်၊ မုနောခံယူ၊ ဗုဒ္ဓကူ
လျှင်၊ ရှေးတူနန်းရိုး၊ တဖန်စိုးက၊ တန်ခိုးမချို့၊ သူမြတ်တို့နှင့်၊
နှစ်လို့တိုင်ပင်၊ နှိုင်းဆင်ခြင်၍၊ စီရင်ဘွယ်မှု၊ တခုမကြွင်း၊ ပြီးစေ
လျှင်းမှ၊ မင်းတို့ကျင့်ရာ၊ မြတ်ဆယ်ဖြာက၊ ပြည်ရွာစည်ပင်၊ ခုနစ်
အင်နှင့်၊ လေးသင်္ဂဟ၊ မယွင်းရသည်။ ၊ ရှည်လှတည့်နောင်ရေး-
ထောက်မြော်တွေး။

၈။ မြော်တွေးနောက်နောင်၊ တည်ရစ်အောင်ဟု၊ ထောင်ခွဲ
နန်းရိုး၊ ရှင်ချစ်ဘိုး၏၊ မြတ်မျိုးနွယ်ပေါင်း၊ ဆက်ဆံကြောင်းကို၊
နန်းလောင်းရည်ခန့်၊ ရွှေနားကွန့်လော့၊ ဆယ်တန်လွန်ကျူး၊ ဘေး
တော်ဦးမှ၊ ရင့်ကျူးသံသာ၊ စဉ်သင့်လာသည်၊ မဟာသမ္မတ၊ သား
ရောစတည့်၊ ဝရရောစ၊ ကလျာဏမှ၊ ဝရကလျာ၊ ဆက်ကာသား

ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်